

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023 – 2026

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	PRZEDMIOT LITERATUROZNAWCZY I KULTUROZNAWCZY LITERATURA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
Kod przedmiotu*	L56_a
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	Polski
Koordinator	Dr hab. Dorota Karkut, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Elżbieta Mazur, prof. UR, dr Danuta Hejda, dr hab. Dorota Karkut, prof. UR, dr Elżbieta Kozłowska, dr hab. Agata Kucharska-Babula, prof. UR, dr hab. Tadeusz Półchłopek, prof. UR

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1		20							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa znajomość wybranych utworów dla dzieci i młodzieży.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie najistotniejszych cech literatury dla dzieci i młodzieży, podstawowych informacji o jej historycznym rozwoju oraz wybranych arcydzieł literatury dla dzieci i młodzieży – polskich i światowych.
C2	Doskonalenie umiejętności w zakresie interpretowania tekstów literackich dla młodego odbiorcy (z uwzględnieniem słowa, ilustracji, rozwiązań edytorskich).
C3	Umiejętność metodycznego opracowania wybranych tekstów literatury dla dzieci i młodzieży.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student/ka zna historię, tradycję i literaturę polską dziecięcą i młodzieżową na tle kultury innych narodów; zna metody nauczania i zasady doboru środków dydaktycznych wspomagających prowadzenie zajęć poświęconych literaturze dla dzieci i młodzieży	K_W03
EK_02	Student/ka prezentuje najważniejsze dla rozwoju Polski i tożsamości narodowej dzieła literackie adresowane do młodego odbiorcy; opisuje je, interpretuje i analizuje, potrafi rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego myślenia uczniów	K_U04
EK_03	Student/ka krytycznie ocenia odbierane treści; adekwatnie do poziomu swojej wiedzy, rozumie potrzebę uczenia się i doskonalenia kompetencji w zakresie doboru oferty czytelniczej dla młodego odbiorcy, samodzielnie planuje swoje uczenie się	K_U15
EK_04	Student/ka posługuje się zasadami i normami etycznymi w podejmowanych działaniach edukacyjnych; ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, okazuje dbałość o prestiż związany z wykonywaniem zawodu nauczyciela i właściwie pojętą solidarność zawodową	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<i>nie dotyczy</i>

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
1. Twórczość dla dzieci i młodzieży – przebieg rozwoju, funkcja, tematyka. Przegląd gatunków.

2. Baśń ludowa i baśń literacka, adaptacja i transformacja folkloru.
3. Poezja dla dzieci – bogactwo form i tematów. Wybitni twórcy.
4. Powieść dla młodzieży i jej odmiany (obyczajowa, przygodowa, fantastyczna, historyczna).
5. Miejsce literatury dla dzieci i młodzieży w kanonie lekturowym.
6. Prezentacja rozwiązań metodycznych dotyczących wykorzystania literatury dla dzieci i młodzieży na lekcjach języka polskiego jako obcego.

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacje multimedialne,
- metody poglądowe (prezentacja slajdów),
- praca z tekstem audiowizualnym – analiza, dyskusja,
- ćwiczenia praktyczne,
- dyskusja, rozwiązywanie problemów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów)	ćwiczenia
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena bieżąca indywidualnych wystąpień ustnych (prezentacji, referatów, głosów w dyskusji)	ćwiczenia
EK_03	kolokwium z problematyki zajęć	ćwiczenia
EK_04	obserwacja ciągła w trakcie zajęć i na konsultacjach	ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocenę uzyskuje się na podstawie obecności (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność) i aktywnego udziału w zajęciach oraz złożenia i zaliczenia pracy wymaganej przez prowadzącego zajęcia (recenzja, projekt metodyczny w formie prezentacji multimedialnej). Ponadto ocenie podlega kolokwium na koniec semestru (obejmujące tematykę wszystkich zajęć).

Ocena łączna (podsumowująca) z prac pisemnych, prezentacji i aktywności na zajęciach:

- aktywny udział w zajęciach: 30% ostatecznej oceny (weryfikuje wszystkie efekty kształcenia),
- prezentacje: 30% ostatecznej oceny (weryfikuje wszystkie efekty kształcenia),
- kolokwium: 40 % ostatecznej oceny (weryfikuje wszystkie efekty kształcenia).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, napisanie referatu itp.) (czytanie wskazanej literatury: artykułów, podręczników, wybranych tekstów literackich)	20
Przygotowanie do kolokwium	10
Opracowanie prezentacji multimedialnej	5
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	<i>Nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>Nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej, red. B. Tylicka i G. Leszczyński, Wrocław 2002.
- Leksykon literatury dla dzieci i młodzieży: S. Frycie, M. Ziółkowska-Sobecka, Wioletta Bojda, Piotrków Trybunalski 2007.
- Antologia poezji dziecięcej. Wybrał i oprac. J. Cieślowski; komentarz uzup. i teksty przejrzęły G. Frydrychowicz i in. Wyd. 3 popr. i uzup., Wrocław 1991.
- Z. Adamczykowa: Literatura dziecięca. Funkcje – kategorie – gatunki, Warszawa 2004.
- Baluch: Od form prostych do arcydzieła. Wykłady, prezentacje, notatki, przemyślenia o literaturze dla dzieci i młodzieży, Kraków 2008.
- Bettelheim: Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni, Warszawa 1985 (lub inne wydanie).
- S. Frycie: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1970-2005. Wybrane zagadnienia, Łódź 2014.
- Literatura dla dzieci i młodzieży, red. K. Keska-Kwaśniewicz, K. Tałuć, Katowice 2014.
- Literatura dla dzieci i młodzieży (po roku 1980), red. K. Heska-Kwaśniewicz, Katowice 2008.
- Polska i obca literatura dla dzieci i młodzieży na warsztacie współczesnych badaczy, red. D. Mucha, Piotrków Trybunalski, 2014.

- Smuszkwicz: Literatura dla dzieci. Podręcznik dla studentów kierunków pedagogicznych, Poznań 2015.
- V. Wróblewska: Przemiany gatunkowe polskiej baśni literackiej XIX i XX wieku, Toruń 2003.
- K. Zabawa: Literatura dla dzieci w kontekstach edukacyjnych, Kraków 2017.

Literatura uzupełniająca:

- Baluch: Archetypy literatury dziecięcej. Kraków 1992.
- A. Baluch: Książka jest światem: o literaturze dla dzieci małych oraz dla dzieci starszych i nastolatków, Kraków 2005.
- K. Bęczkowska: Współczesna poezja dla dzieci i jej wartości, Kielce 2004.
- Bohaterowie (nie tylko) szkolnych lektur, red. A. Jakubowska-Ożóg i D. Hejda, Rzeszów 2016.
- J. Cieślowski: Wielka zabawa. Folklor dziecięcy. Wyobrażenia dziecka. Wiersze dla dzieci, Wrocław 1985.
- Dziecko - teksty - znaczenia : konteksty edukacyjne i rozwojowe. Pod red. A. Wasilewskiej. Gdańsk 2007.
- S. Gaschke Czarownice, hobbicy i piraci: najlepsze książki dla dzieci. ; [tł. Katarzyna Grygiel], Kraków 2004.
- W. Kostecka, M. Skowera: W kręgu baśni i fantastyki. Studia o literaturze dziecięcej i młodzieżowej, Warszawa 2017.
- G. Leszczyński: Literatura i książka dziecięca: słowo, obiegi, konteksty, Warszawa 2003.
- G. Leszczyński: Książki pierwsze - książki ostatnie? literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań nowoczesności, Warszawa 2012
- Nowe opisanie świata: literatura i sztuka dla dzieci i młodzieży w kręgach oddziaływań, red. nauk. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2013.
- Z. Olek-Redlarska: W kręgu kultury i literatury dla dzieci, Białystok 2016.
- Przeboje edukacji polonistycznej, red. D. Michułka. Wrocław 2001.
- Stare" i "nowe" w literaturze dla dzieci i młodzieży - małe formy narracyjne, red. B. Olszewska i O. Pajczkowski, Opole 2017.
- Świerczyńska-Jelonek, G. Walczewska-Klimczak: Dziecko w dialogu z tekstem literackim, Warszawa 2015.
- Tajemnicze ogrody : rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży. Cz. 2, red. K. Heska-Kwaśniewicz, Katowice 2009.
- Tajemnicze ogrody: rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży. Cz. 3. red. K. Heska-Kwaśniewicz, Katowice 2013.
- Tylicka: Bohaterowie naszych książek: przewodnik po literaturze dla dzieci i młodzieży. Łódź 1999.
- R. Waksmund: Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej (tematy-gatunki-konteksty), Wrocław 2000.
- Wyczytać świat - międzykulturowość w literaturze dla dzieci i młodzieży. Red. nauk. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek przy współpr. A. Zok-Smoły. Katowice 2014.
- K. Zabawa: Rozpoczęta opowieść: polska literatura dziecięca po 1989 roku wobec kultury współczesnej, Kraków 2013.

